

Verksamhetsberättelse Göteborgsplattformen

2017

Förord

2017 var ett intensivt år för Mistra Urban Futures Göteborgsplattform. Vårt arbete har handlat om allt från diskussioner om plattformens identitet, roll och uppdrag, till frågor kring våra olika projekt och externa kontakter, det har handlat om plattformens relation till de övriga nationella och internationella plattformar som ingår i centret och det har handlat om organisation, administrativa rutiner och budget.

Att skriva en verksamhetsberättelse om året som gått är också ett tillfälle till att stanna upp lite grand och försöka samla ihop vad det egentligen är vi gjort och åstadkommit under året som gått. Min personliga reflektion är att det har hänt otroligt mycket på kort tid. Den här verksamhetsberättelsen har gett oss möjlighet att sammanfatta stora delar av detta och vi hoppas också kunna förmedla en del av detta till dig som läsare. Verksamhetsberättelsen utgör också ett komplement, för det svenska sammanhanget, till den övergripande "Annual report" som skrivs fram för centret som helhet.

Margareta Forsberg

Plattformsledare

Mistra Urban Futures Göteborgsplattform

Innehåll

Förord	0	
Förkortningar		2
Plattformsutveckling	3	
Projekt och projektutveckling	8	
Lokala projekt		9
Komparativa projekt		14
Forskningsforum Stadslandet		16
GOLIP-KLIP Collaboration		17
Nya teman och möjliga projekt		17
Nätverk	20	
Urban Futures Research School	22	
Event	24	
Kommunikation	27	

Förkortningar

BRG	Business Region Göteborg
CTH	Chalmers Tekniska Högskola
CTLIP	Cape Town Local Interaction Platform
GOLIP	Gothenburg Local Interaction Platform
GR	Göteborgsregionens kommunalförbund
GRI	Gothenburg Research Institute
GU	Göteborgs universitet
IVL	IVL Svenska Miljöinstitutet
KLIP	Kisumu Local Interaction Platform
KTH	Kungliga Tekniska Högskolan
NUA	New Urban Agenda
NUASDG	Sustainable Development Goals
RISE	Research Institutes of Sweden
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting
SKLIP	Skåne Local Interaction Platform
SMLIP	Sheffield-Manchester Local Interaction Platform
ERUF	Europeiska Regionala Utvecklingsfonden
KKA	Kulturkonsekvensanalys

Plattformsutveckling

Organisation

Under året har ett stort antal diskussioner förts om Mistra Urban Futures roll och organisation efter 2019, då finansieringen från stiftelsen MISTRA upphör. Dessa har handlat om den lokala Göteborgsplattformen (i denna text används även akronymen GOLIP för Mistra Urban Futures göteborgsplattform) och dess relation till sekretariatet och de övriga plattformarna inom centret. De har också handlat om centret som helhet. Konsortierådet har under året tagit beslut om att efter 2019 inte stå som huvudman bakom det internationella centret, men däremot för GOLIP. Exakta former för hur detta ska se ut är ännu inte utarbetade. RISE, som idag är associerad part i konsortiet, har uttryckt att man vill gå in som fullvärdig part från och med 2020.

Osäkerheten om framtiden påverkar Göteborgsplattformen - bland annat genom att det i dagsläget inte är möjligt att exempelvis sluta avtal eller att göra anställningar som sträcker sig längre än till 31/12 2019. Detta gäller såväl lokalt, på Göteborgsplattformen, som på centernivå.

Eftersom utgångspunkten ändå är att verksamheten ska bedrivas långsiktigt, sker planering och verksamhetsutveckling utifrån denna förutsättning.

Verksamhetsutveckling

I januari och februari intervjuades samtliga konsortierådsmedlemmar om sina erfarenheter och syn på Göteborgsplattformen. I intervjuerna kunde sex olika teman urskiljas:

- Frågor om styrning och ledning
- Frågor om nytta och påverkan
- Reflektioner kring relationen akademi – praktik
- Reflektioner kring relationen lokalt – internationellt
- Frågor kring projekten
- Reflektioner kring Göteborgsplattformens identitet, roll och erbjudande

Med avstamp i intervjuerna genomfördes i mars en workshop i form av en framtidsverkstad. Framtidsverkstaden fokuserade på "GOLIPs identitet, roll och erbjudande". De som deltog var konsortierådets medlemmar, konsortiesamordnarna inklusive samordnare från associerade parter samt personal med anställning vid GOLIP. Framtidsverkstaden mynnade ut i förslag på ett antal aktiviteter inom olika områden, exempelvis utveckling av fler metoder, tydliggörande av plattformens erbjudande, kommunikation etc. Framtidsverkstaden följdes senare upp i ytterligare en heldagsworkshop i september, då vissa teman fördjupades. Utvecklingen av olika verksamheter på GOLIP har under året starkt präglats av resultaten från dessa två workshops.

GOLIPs centrala uppdrag handlar om kunskapsutveckling i samverkan mellan akademiska institutioner och organisationer som arbetar konkret med olika typer av samhällsfrågor. Under 2017 har denna verksamhet bedrivits genom fortsatt arbete med

- Projekt och projektutveckling
- Nätverksutveckling
- Urban Futures öppna forskarskola

I syfte att sprida kunskap och bidra till en kunskapsgrundad diskussion utgör också kommunikation och olika typer av event en betydande del av verksamheten.

Samordnargruppen

Göteborgskonsortiets samordnargrupp¹ har under åren växlat i funktion och form. Under 2017 har gruppen utgjort ett viktigt stöd i verksamhetsutvecklingen. I samordnargruppen har fortsatta diskussioner förts kring de idéer som genererades under de två workshops som nämns ovan. Här har också andra behov och idéer till projekt och nätverk kunnat vidareutvecklas med perspektiv från de olika parterna. Olika samordnare har också aktivt deltagit i flera olika arbetsgrupper inom plattformen, exempelvis kring Urban Futures Research School, planering av göteborgskonferensen, utveckling av beskrivning av plattformens erbjudande med mera. Samordnare har också varit aktiva i att utveckla såväl befintliga som nya nätverk. Gruppen av samordnare är också helt central i funktionen som sammanhållande kitt mellan Göteborgsplattformens olika partnerorganisationer och mellan plattformen som sådan och respektive partnerorganisation.

Vid workshopen i september påbörjades ett arbete där respektive part fördjupat beskriver sin relation till Mistra Urban Futures och bakgrunden till engagemanget i centret. Denna informationsinsamling är viktig dels för Mistra Urban Futures, dels för parterna själva för en fördjupad diskussion kring respektive organisations förutsättningar i samarbetet och förmåga att bära in resultat i den egna organisationen. Hit hör också en diskussion om hur tillgången till ny kunskap kan omsättas på både policynivå och i praktiskt genomförande.

En grupp bestående av tre personer med representanter från Mistra Urban Futures och parterna skapade en mall med följande frågor:

- Förmåga att bära in projekt - input
- Förmåga att aktivt delta i projekt – co-creation
- Förmåga att ta emot resultat – output
- Behov av andra

Under vintern 2017/ 2018 samlas material in från respektive part och presentationer av detta görs också på de kontinuerliga samordnarmötena. Hittills har detta skapat mycket intressanta samtal och insikter dels om de olika parternas uppdrag, dels om deras relation till Mistra Urban Futures. Diskussionen har tydliggjort att nya förhållningssätt, samarbeten och metoder behöver utvecklas för att kunna använda projektresultat på bästa sätt.

Personalsituation

Under 2017 har GOLIP haft cirka fem heltidstjänster, fördelade på cirka tio personer. Majoriteten av dessa personer har tjänster som är delade mellan GOLIP och Mistra Urban Futures sekretariat.

2017 har varit ett år med omfattande personalförändringar. Positionen som plattformsledare hade varit vakant sedan i oktober 2016 och ny plattformsledare tillträdde på heltid först i februari 2017. Positionen som plattformssamordnare var tillsatt med vikarie november 2016 till augusti 2017. Centrets ekonom var föräldraledig fram till årsskiftet 2016/2017. I januari meddelades att den administrativa chefen för sekretariatet och GOLIP skulle vara tjänstledig för att pröva ny tjänst. I juni slutade dåvarande centrumassistent.

Under året har dock kapaciteten på GOLIP förstärkts på olika sätt. Vakanta tjänster har återbesatts och ordinarie ekonom återkommit från föräldraledighet. Inför att även ordinarie plattformssamordnare återkom efter föräldraledighet kunde en förstärkning göras med hjälp av extra tillskott från centrets gemensamma budget och vikarierande samordnare fick förlängd anställning (t o m augusti 2019). Sedan september 2017 är alltså resursen som plattformssamordnare fördubblad.

---

¹ I samordnargruppen ingår även samordnare från de associerade parterna.

Personalplanering har under året försvårats dels av ett anställningsstopp vid Chalmers gällande administrativ personal, dels av att Mistra Urban Futures inte tillåts göra tillsvidareanställningar.

Stärkt intern forskarkapacitet

Samordnare för forskningsforum Stadslandet anställdes under våren, men sa upp sig redan i juni (då vederbörande erbjöds säkrare anställningsförhållanden vid ett annat lärosäte) varpå ny rekrytering genomfördes och en ny person med forskarkompetens tillträdde i september. I september anställdes vidare en disputerad forskare för att arbeta med ett uppdrag kring medskapande metoder (denna anställning har sedan kunnat förlängas med hjälp av externt finansierat uppdrag från SKL). Ytterligare en disputerad forskare har sedan hösten deltidsanställning vid GOLIP för att arbeta med ett av centrets övergripande projekt (Implementing the New Urban Agenda and The Sustainable Development Goals: Comparative Urban Perspectives).

Under 2017 har den interna forskarkapaciteten därmed stärkts på Göteborgsplattformen. Tre disputerade forskare är nu, på deltid eller i projektform, direkt anställda på plattformen och engagerade i ovan nämnda projekt. Genom rekrytering av ny plattformsledare i början av året innehas även denna position nu av en person med doktorsexamen.

Arbete med genus och intersektionalitet

I Mistra Urban Futures strategiska plan poängteras att genusrelaterade aspekter aktivt ska uppmärksammas och att ett jämställdhetsperspektiv ska säkerställas och implementeras i forskning och kommunikationsaktiviteter. Under våren diskuterades behovet av att fördjupa en diskussion kring hur Göteborgsplattformens intentioner att arbeta för rättvisa städer avspeglas i dess fokus på genus och intersektionalitet. Under hösten 2017 har därför en mastersstudent från Aalborgs universitet gjort en fördjupad undersökning av detta. Analysen gav en indikation om att även om det fanns en förståelse och medvetenhet om vikten av att inkorporera ett intersektionellt perspektiv hos personalen på GOLIP och i dess projekt, var få medvetna om dessa strategiska mål. Vidare framkom det att det behövde byggas upp strukturer för att systematiskt kunna arbeta med frågor rörande genus och intersektionalitet. I januari 2018 genomfördes en inspirationsdag i ämnet, med brett deltagande från Mistra Urban Futures samarbetspartners.

Administration

Göteborgsplattformen har över tid genomgått många förändringar där personer bytts ut och processer/rutiner förändrats. Under 2017 har därför ett omfattande arbete genomförts för att kartlägga och beskriva befintliga rutiner och etablera nya administrativa rutiner i de fall sådana saknades. Som stöd för såväl etablerade som nya rutiner har ett stort antal nya mallar och stödjande dokument tagits fram samtidigt som en översyn har gjorts av befintliga sådana. Dessa är nu lätt tillgängliga för alla berörda vilket sannolikt kommer att underlätta det dagliga arbetet väsentligt.

Bland annat på grund av personalomsättning under 2016 och i början av 2017 har det funnits en eftersläpning i viss administrativ hantering, exempelvis gällande avtal och överenskommelser. Under året har detta successivt hanterats och vid årsskiftet 2017/2018 bedöms dessa problem i princip vara åtgärdade.

Ekonomi

Göteborgsplattformens gick in i 2017 med ett överskott från tidigare år och står även i slutet av året väl rustad inför 2018. En utförlig ekonomisk rapport presenteras i The Annual Report från centret som helhet och redovisas därför inte särskilt här.

Särskilda aktiviteter kring medskapande metoder och förhållningssätt

Medskapande metoder och förhållningssätt är grundläggande och ”mainstreamade” i alla Mistra Urban Futures aktiviteter. Utöver detta lyfts här tre olika aktiviteter som särskilt fokuserar på medskapande i syfte att stärka denna aspekt av verksamheten.

Kartläggning och analys av medskapande metoder i Mistra Urban Futures projekt

En viktig del av Mistra Urban Futures som arena för hållbar stadsutveckling är att sprida och knyta samman erfarenheter av hur man kan nå gemensam kunskapsproduktion i praktiken. Att medskapa handlar inte om en specifik metod, utan om en mångfald aktiviteter som kan ha olika innebörd i olika sammanhang. Utifrån önskemål i vårens framtidsverkstad, påbörjades i september ett arbete med att kartlägga, beskriva och lyfta exempel på hur man konkret gått till väga för att skapa fördjupad samverkan, ”medskapande”, i projekt vid Göteborgsplattformen. Arbetet kommer att mynna ut i en rapport som lyfter exempel på praktiska tillvägagångsätt, och en vetenskaplig artikel om transdisciplinär kunskapsproduktion. Rapporten ska rikta sig centrets partnerorganisationer och till blivande projektledare och deltagare i medskapande projekt kring svårlösta samhällsproblem. Tanken är att ge infallsvinklar till angreppssätt och metod, och att stödja det reflexiva lärandet för projektdeltagare liksom för centret som helhet.

Utbildning i medskapande ledarskap

Under 2017 arrangerade *Nätverket för medskapande ledarskap i sydväst*², tillsammans med GR, en tre dagars träning i att leda i förändring genom medskapande processer och samtal. Syftet med utbildningen var att stärka kapaciteten att leda förändringsprocesser hos personer inom offentlig och idéburen sektor. Mistra Urban Futures bidrog finansiellt för att möjliggöra för personer från civilsamhällets mindre organisationer, rörelser och nätverk att kunna delta i utbildningen. Även två plattformskoordinatorer från Mistra Urban Futures deltog i utbildningen, för att stärka kunskapen och kapaciteten att leda medskapande processer internt.

Schweizisk studie

Med början 2017 utgör Mistra Urban Futures, efter förfrågan från Institutionen för globala studier, GU, ett av två studieobjekt för en schweizisk studie. Studien utgår ifrån att olika intressenters engagemang och en rättvis behandling av deras olika perspektiv är centrala för en hållbar utveckling. De teorier som utvecklats kring samverkan och transdisciplinariet har huvudsakligen vuxit fram utifrån forskares perspektiv. Det finns ett behov av att bättre förstå icke-akademiska aktörers syn på dessa processer. I studien undersöks därför hur olika intressenters perspektiv kan tas tillvara i tvärvetenskapliga projekt för hållbar stadsutveckling. I detta samarbete intervjuas

---

² Ett nätverk bestående huvudsakligen av praktiker med bas i ”Art of hosting and harvesting conversations that matter”, <http://www.artofhosting.org/>

intressenter kring GOLIP och kring det schweiziska projektet RAMUN. I ett kommande steg kommer olika parter att bjudas in till workshops för att utveckla befintliga, och skapa nya, principer för fruktbar samverkan mellan akademiska och icke-akademiska aktörer.

Besök på Göteborgsplattformen

Besök av miljöminister Karolina Skog

I februari gästades Göteborgsplattformen av miljöminister Karolina Skog. Besöket var ett av flera som miljöministern initierat för att fördjupa diskussionen om stadsutvecklingsfrågor och för att stärka politiken inom detta område. Mistra Urban Futures och Göteborgsplattformen hade på förfrågan arrangerat ett möte med såväl forskare som praktiker som kunde berätta om erfarenheter från projekt av intresse för detta sammanhang. Mötet avslutades med reflekterande samtal tillsammans med ministern och medverkande.

Besök av Kommittén för inrättandet av en delegation mot segregation

I mars 2017 utsågs en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en ny statlig myndighet. Myndigheten ska i samverkan med kommuner, landsting, regioner, myndigheter, forskare och organisationer i det civila samhället verka för genomförandet av ett långsiktigt reformprogram för minskad segregation. Myndigheten ska bedriva ett arbete baserat på forskning och evidens.

För att främja samverkan med forskarsamhället i kommitténs fortsatta arbete, bjöd Mistra Urban Futures, på kommitténs initiativ, in till ett dialogmöte i september 2017. I samtalet som leddes av Göteborgsplattformen ledare medverkade representanter från Kommittén och forskare från Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola samt en praktiker från Göteborgs Stad.

Studiebesök från Etiopien

I juni arrangerades ett studiebesök för en delegation från Arba Minch i Etiopien. Delegationen bestod av tio personer; forskare, högre administrativa chefer, borgmästare, med intresse för Waste Management, Urban Greening, Ecotourism och Capacity building. Vid studiebesöket deltog även en representant för projekt Stadslandet.

Studiebesök från Kina

I november gästades Göteborg av en kinesisk delegation från The Chinese Ministry of Science and Technology. Besöket arrangerades av KTH som särskilt efterfrågade en presentation av Mistra Urban Futures och Göteborgsplattformen. I Göteborg stod Göteborgs universitet värd för besöket där universitetets Mistra Urban Futures-samordnare och Göteborgsplattformens ledare deltog och beskrev verksamheten.

Projekt och projektutveckling

Projekt och projektutveckling är en kärnverksamhet inom Mistra Urban Futures och på Göteborgsplattformen. Huvudinriktningen är att i samverkan identifiera behov av kunskap som kan bidra till förverkligandet av rättvisa, gröna och tillgängliga städer och att utveckla olika typer av medskapande forskningsprojekt för att möta dessa behov. Detta sker genom att plattformen erbjuder en mötesplats för olika aktörer genom till exempel nätverk och seminarier, och ibland också bidrar med visst ekonomiskt stöd till vissa projekt och till projektutveckling.

Projektutvecklingsprocess

Projektutveckling identifierades som en av prioriteringarna från Framtidsverkstaden. Det fanns en upplevelse av att det saknades tydlighet och transparens kring hur projektidéer initieras och utvecklas på Göteborgsplattformen. Under året gjordes därför en kartläggning över befintliga processer med fokus på vad som redan fungerade väl och vilka förbättringar som var nödvändiga. Målsättningen med detta arbete var att etablera en tydlig, transparent och flexibel process. En av plattformssamordnarna har ansvarat för processen med hjälp av en arbetsgrupp som fungerat som bollplank i det löpande arbetet. Även samordnargruppen har varit involverad och fungerat som remissinstans. Resultatet är en tydlig beskrivning av hur den interna projektutvecklingsprocessen ser ut. Detta är en stomme för vidareutveckling under 2018 då mallar behöver uppdateras samt en extern version kommer att tas fram och kommuniceras.

Projektledarträffar

Möten mellan de personer som leder olika projekt har historiskt haft en viktig funktion inom Mistra Urban Futures, och fungerat som en plattform för erfarenhets- och kunskapsutbyte. De har också fungerat som en plats för det gemensamma lärandet på plattformen, vilket är en viktig del av centrets arbete både på lokal och internationell nivå. Sedan utvärderingen av centret 2015 har ett fåtal projektledarträffar genomförts, delvis på grund av verksamhetsförändringar men också på grund av förändrade förutsättningar på plattformen med fler mindre projekt och allt färre stora projekt. Under 2017 har man tagit ett strategiskt beslut på plattformen att återuppta projektledarträffarna, som en viktig del av plattformens framtid. I oktober genomfördes en projektledarträff där fokus för diskussionen framförallt låg på syfte och form för dessa träffar. Denna diskussion fortsatte under hösten och har lett fram till ett förslag på tydligare syftesformulering samt struktur för projektledarträffar under 2018 - 2019. Detta stäms av med projektledare i början av 2018 och kommer därefter att ligga till grund för utvecklingen av dessa träffar.

Rapportseminarier

Göteborgsplattformens rapportseminarier är en ny form av seminarier som används då arbetet med en rapport eller motsvarande befinner sig i sitt slutskede. Syftet är att bidra med synpunkter på det nästan färdiga manuset för att stödja rapportförfattarnas arbete med att färdigställa rapporten.

Rapportseminariet har ett relativt klassiskt akademiskt upplägg med respondenter (projektledare/författare) och externa opponenter samt med en särskilt inbjuden publik. Det som är specifikt för Göteborgsplattformens rapportseminarier är att en opponent ska komma från ett akademiskt sammanhang medan den andra opponenter ska ha sin hemvist i en organisation som arbetar med konkret

praktisk verksamhet. De inbjudna deltagarna förväntas också ha läst rapportutkastet för att kunna bidra med genomtänkta synpunkter till projektledare/författare.

Lokala projekt

Under 2017 bedrevs 24 projekt inom ramen för Göteborgsplattformen.³ Nio av dessa var doktorandprojekt. Sex projekt, varav två doktorandprojekt, avslutades under året. Samtidigt har plattformen utvecklat eller initierat sex nya projekt. I projekten har 77 personer från offentliga organisationer, akademien men även från andra samhällssektorer varit direkt involverade.

Det urbana stationssamhället

Det urbana stationssamhället är namnet på en kunskapsprocess, med flera olika underprojekt, som vuxit fram ur ett initialt projekt vid Mistra Urban Futures. Dess övergripande syfte är att öka kunskapen om det komplexa i stationsnära planering och skapa förutsättningar för utveckling av stationssamhällen. *Det urbana stationssamhället* syftar även till att vitalisera och stötta ordinarie planeringsprocesser i kommuner för att kunna bygga en transporteffektiv region med attraktiva/täta stationssamhället, samt att initiera och stötta forskning och utveckling (FoU) och forskning och innovation (FoI) med inriktning på medskapande mellan akademi och praktik. Arbetet leds av två processledare, en person från GR och en person med forskarbakgrund inom planering. Projektledarnas roll är att stötta kommunerna i deras arbete med hjälp av argument och visuella verktyg, att sprida kunskap från både praktiker och forskare samt facilitera en mötesplats för dialog. Inom ramen för *Det urbana stationssamhället* har ett antal underprojekt utvecklats och fler orter engagerats i de olika processer som genererats. Under 2017 har ytterligare två projekt initierats och fått finansiering; dels *SamSam – Samskapande samhällsplanering för energieffektiva och hållbara stationssamhällen* finansierat av Energimyndigheten och lett från KTH, dels projektet *God ljudmiljö i stationssamhällen - Verktöglåda och exempel till nytta för klimat, hälsa och resurseffektivitet* finansierat av VINNOVA och lett av Trafikverket.

DIABAHS (Dialog Bygg Hållbart för Seniorer)

DIABAHS är ett följeforskningsprojekt som studerar hur dialog kan användas av arkitekter och byggherrar för att skapa en hållbar boendemiljö för seniorer. Projektet är ett samarbete mellan Institutionen för arkitektur, Chalmers Tekniska Högskola och FoU i Väst/GR och finansieras till största delen av Formas. Mistra Urban Futures ses som en viktig plattform för att nå ut till fler aktörer, även på internationell nivå. Projektet som pågår till 2019 ska leda till vetenskapliga och populärvetenskapliga publikationer, bland annat en handbok som kan användas som ett verktyg för planeringsprocesser.

Under 2017 löpte projektet på som förväntat, med fokus på datainsamling och analys. I februari 2017 bjöd projekt *DIABAHS* in till en workshop på temat "hållbara boenden för seniorer" där ett 30-tal deltagare medverkade. Under 2017 har även flera referensgrupps- och expertgruppsmöten hållits, för att få inspel på vilka kunskaper intressenterna i projektet efterfrågar.

Embedded formative evaluation of the River City Vision

För att städerna ska kunna möta framtida utmaningar måste de sannolikt organiseras, styras och agera annorlunda än idag. Varken i forskningslitteraturen eller i praktiken finns dock några klara svar på hur detta ska gå till. Det finns en lucka mellan vision och implementering, mellan "knowing and doing". Projektet *Embedded formative evaluation of the River City Vision* är ett samarbete mellan Göteborgs

---

3

Stad och Mistra Urban Futures som syftar till att följa, dokumentera och stödja förverkligandet av Vision Älvstaden. Följeforskningen ska vara till nytta för stadens aktörer, för forskare och för praktiker i såväl ett nationellt som ett internationellt sammanhang. Den övergripande forskningsfrågan är ”Hur organiseras staden internt och hur sker samverkan med omvärlden för att förverkliga Vision Älvstaden?” Mer specifikt är forskningen inriktad på stadens förmåga att utveckla arbetsformer som utgår från visionens arbetsmodell; helhetssyn, ledarskap, delaktighet, samarbete och lärande. Projektet leds från Gothenburg Research Institute (GRI) vid Göteborgs universitet.

Formativ utvärdering av Göteborgs Innovationsplattform, fas 2

Vinnova har beviljat medel för nationell samverkan mellan innovationsplattformar i sex städer, varav en i Göteborg. Under 2013-2015 bidrog Mistra Urban Futures till följeforskning av Vinnovas innovationsplattformar. *Formativ utvärdering av Göteborgs Innovationsplattform, fas 2* är en fortsättning på denna följeforskning och är kopplad till den nationella processen runt innovationsplattformarna för hållbara städer. Samarbete kommer att ske med liknande formativa utvärderingsprocesser i exempelvis Malmö och Stockholm.

Syftet med forskningen är att öka förståelsen för hur Göteborgs Stad kan arbeta strategiskt med forskning och innovation. Forskningen dokumenterar och analyserar strategiprocessen och bidrar även med underlag såsom intervjuer, litteraturöversikter och kartläggning av befintliga innovationsaktiviteter.

Den formativa utvärderingen inleddes under 2016. Under 2017 har arbetet med empirisk datainsamling och preliminär analys fortgått. Projektet har under 2017 även presenterats på internationella konferenser i Budapest, Ungern och i Bodö, Norge.

Guiding transformation for sustainability (GUTS)

Det övergripande målet med projektet *GUTS* är att utveckla tvärvetenskaplig kunskap för hur man styr övergångar av socio-tekniska system mot en mer hållbar framtid. Projektet är en direkt fortsättning på det tidigare Mistra Urban Futures-projektet *WISE*. Projektet består av tre olika processer, (1) *Leadership for sustainable urban transition*, (2) *Planning and methods for urban mobility* och (3) *Lifestyles in low-carbon Gothenburg*, projekten leds i samverkan med praktiken, där varje process har en projektledare från praktiken och en från akademien. Kopplat till dessa processer har det etablerats tre olika nätverk bestående av representanter från Göteborgs Stad, Trafikverket, VGR, GR och Chalmers (se även nedan under Nätverk). Under 2017 har projektet, med extern finansiering från VGR och Formas, utvecklat en mobiltjänst för smartare semestrande samt ett nytt projekt i samverkan med IVL och Trafikverket som lyder under namnet *Sänkt parkeringstal som drivkraft för attraktiv stadsbyggnad och hållbar mobilitet*. Man har också intensifierat samarbetet med Göteborgs Stad och miljöförvaltningen genom att tillsätta en kommundoktorand som är finansierad av Mistras program för hållbar konsumtion och kopplad till en av processerna inom *GUTS*.

GreenGov

“GreenGov” står för “Governing the green shift in Oslo, Gothenburg and Copenhagen through leadership of co-creation”. GOLIP har tecknat ett samarbetsavtal med Norwegian Institute For Urban and Regional Research (NIBR) och Akershus University College of Applied Sciences för samverkan i detta fyraåriga projekt (2018-2021).

Syftet med *GreenGov* är att skapa ny och specifik kunskap angående de utmaningar och dilemman som offentliga ledare står inför när det gäller att främja en omställning till ett mer klimat- och miljömässigt

hållbart ("grönt") samhälle. Projektet huvudsakliga forskningsfråga är "Vilka ledarskapsstrategier och mekanismer kan effektivt stödja samverkan, lärande och innovation till förmån för ett grönt skifte?" GOLIP kommer att underlätta forskningsprojektet genom samordning mellan de lokalt involverade parterna samt med viss medverkan i konkreta forskningsinsatser.

Projektet lanserades i Oslo i december 2017. Det andra internationella forskningsmötet kommer att äga rum våren 2018. Det första steget för arbetet i Göteborg är att välja ett antal fallstudier som ska fungera som grund för analysen. Urvalet av fallstudier kommer att ske under våren 2018.

Hållbara livsstilar

Rapporten *Hållbara livsstilar – hur får vi det att hända mer* är resultatet av ett projektsamarbete mellan Göteborgs Stad, Chalmers tekniska högskola, RISE och Göteborgsregionens kommunalförbund. Inom området hållbara livsstilar är det viktigt att samordna olika initiativ och att styra mot gemensamma och tydliga mål. Rapporten bygger därför på fyra olika ansatser som tillsammans kan sägas utgöra ett ramverk för arbetet framöver, ett sätt att få ut mer av det arbete som redan görs. Ansatserna är beskrivna i fyra kapitel; för det första pekas på vikten av att konkretisera vad en hållbar livsstil är, och klä visionen i ord och bilder som är enkla för alla människor att ta till sig. För det andra bör insatser fokuseras på de områden där de har störst möjlighet att göra en bestående skillnad. För det tredje behöver vi agera utifrån kunskap och erfarenheter som redan finns. Slutligen kräver frågans komplexitet att vi utvecklar bättre former för att samverka. Inom var och en av ansatserna finns ett teoriavsnitt, kommentarer från intervjuer samt avslutande rekommendationer att arbeta vidare med.

Implementering av The New Urban Agenda och FN:s hållbarhetsmål

Som en del av det komparativa projektet med samma namn (se nedan) görs en fördjupad studie i Göteborgs Stad. Denna består av en djupgående analys om stadens engagemang i FN:s *Agenda 2030* och *The New Urban Agenda*. GOLIPs forskare ingår i en arbetsgrupp på stadsledningskontoret (SLK) som sedan våren 2017 kartlägger FN-målen och deras relevans för Göteborgs Stads verksamhet i en jämförelse mellan FN:s delmål och kommunfullmäktiges budget. En analys görs av om delmålen ligger inom ramen för det kommunala grunduppdraget eller om de bedöms höra till kommunens frivilliga åtaganden.

I november 2017 beslutade kommunstyrelsen att uppdra åt stadsledningskontoret att, i samverkan med berörda nämnder och bolag, återkomma med förslag på hur staden på ett systematiskt sätt kan integrera hållbarhetsmålen i ordinarie arbete och uppföljningssystem. Nästa steg för den pågående studien, tillsammans med nätverket för SLKs Agenda 2030, är att involvera olika aktörer, samt genomföra fördjupade möten och workshops, för att diskutera hur FN:s mål relaterar till arbetet och hur det kan bidra till hållbarhetsaspekter i staden.

Medborgardeltagandets effekter

Syftet med projektet *Medborgardeltagandets effekter* eller *Impact of participation* är att kartlägga och förstå stadsbyggnadsdialogers omfattning, former och resultat med fokus på de tre svenska storstadsregionerna Göteborg, Malmö och Stockholm. Projektet möjliggör både mer och fördjupad kunskap om hur medborgardeltagande utförs och vad det får för konsekvenser. En forskningsfråga handlar om huruvida medborgardeltagandet bidrar till effektiva beslutsprocesser och demokratiskt utformade och rättvisa städer, eller om de snarare är ett sätt att legitimera redan fastslagna politiska mål?

Under 2017 har projektet fokuserat på datainsamling från de tolv involverade kommunerna. Kommunerna har själva bidragit med input i projektet genom referensgrupperna, som består av representanter från Boverket, SKL, Trafikverket, GR, samt kommunerna Göteborg, Lerum, Alingsås, Tjörn, Stockholm, Botkyrka, Nacka, Upplands Väsby, Malmö, Helsingborg, Lund och Landskrona. Gruppernas syfte är att delge projektets forskare sina erfarenheter kring medborgardialog, sprida resultat och tillsammans analysera och formulera frågeställningar och nya perspektiv under projektets gång.

Kultur och kulturarv i hållbar stadsutveckling: En kultur-humanistisk approach mot kulturen och kulturarvets roll(er) för hållbara städer

I syfte att möta ett antal utmaningar kopplade till kulturen och kulturarvets roll(er) i hållbar stadsutveckling inleddes en process under 2016. Med stöd av Mistra Urban Futures gick Göteborgs Stads Kulturförvaltning och Göteborgs Stadsmuseum samman med Göteborgs universitet för att genomföra en pilotstudie.

Huvudfokus var att följa och studera kulturförvaltningens implementering av verktygen kulturkonsekvensanalys (KKA). Då Göteborg befinner sig i en utvecklingsfas och planerar flera stora projekt med effekter på stads- och stadsliv, gjordes en studie av två delar av staden som står inför förändringar; Klippan och Lindholmen. Deltagarna i studien var kulturutövare och till viss del tjänstemän inom kulturområdet.

Resultat från pilotstudien spreds bland annat via ett Urban Lunch-time seminarium och i flera poster på Göteborgs Stadsmuseums blogg. Pilotstudien resulterade även i rapporten *"Platsar kulturen i den nya staden? Fria kulturutövares perspektiv på kulturens och kulturarvets roll i den hållbara staden"*

Organising Integration

Under 2017 startade Gothenburg Research Institute (GRI) forskningsprogrammet Organising integration, med finansiering av Forte och stöd av Mistra Urban Futures. Programmet fokuserar på organisering av utrikesföddas arbetsmarknadsintegration och består av fem underprojekt (work packages). Mistra Urban Futures ska bland annat bidra till att skapa ett så kallat "DEFELab – The Decent employment for everybody laboratory" – som en kollaborativ plattform där olika aktörer kan träffas för att analysera, diskutera och kommunicera resultaten från de olika projekten. I maj 2017 ägde en kick-off rum som samlade över 100 personer från kommuner, universitet, myndigheter, företag och civilsamhällesorganisationer.

Planeringsmetoder för hållbar lokal och regional utveckling av Västra Götalandsregionen: Mot en mer flexibel lokal-regional planering som kan hantera dynamiken mellan stad och land och en mångfald av centraliteter

Det här projektet grundar sig i behovet att utveckla planeringsverktyg som bättre kan hantera lokal-regionala obalanser och en ojämn geografisk utveckling. Med stöd av Mistra Urban Futures inleddes en förstudie under 2016, med målet att skapa ett samarbetsprojekt mellan akademi och praktik, specificera forskningsfrågor och formulera mer omfattande forskningsansökningar för framtida samarbetsprojekt.

Under 2017 togs en kunskapsöversikt fram av forskare vid institutionen för arkitektur, Chalmers Tekniska Högskola. Även en grupp med representanter från VGR, GR, Skaraborgs kommunalförbund och Länsstyrelsen bidrog i arbetet. Rapporten, som granskades på ett rapportseminarium i november 2017, har redan väckt stort intresse och kommer att publiceras i början av 2018. Under 2017

genomfördes även ett Urban Research seminarium för att diskutera förhållandet mellan stad och land och mellan kommunal och regional planering.

Social hållbarhet i samhällsplanering

Den sociala dimensionen av hållbar utveckling står högt på agendan på både lokal, regional och nationella nivå. Samtidigt råder oklarhet i vad social hållbarhet i praktiken innebär i relation till samhällsplanering. Det är bakgrunden till att en kunskapsprocess om socialt hållbar samhällsplanering inleddes under 2016, på initiativ av GR och i samverkan med flera andra parter. Med stöd av Mistra Urban Futures togs en kunskapsöversikt fram, för att kartlägga befintlig forskning, praktiska erfarenheter, metoder och verktyg samt för att identifiera kunskapsluckor att arbeta vidare med.

Under 2017 kommunicerades resultatet från projektet via ett Urban Research seminarium och flera mindre workshops och presentationer. Projektet resulterade även i slutrapporten *”Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt* som granskades i ett rapportsseminarium och därefter publicerades i oktober 2017. Kunskapsöversikten har bland annat bidragit till utvecklingen av ett Vinnova-finansierat utvecklingsprojekt där flera kommuner ingår och där RISE och Hyresgästföreningen medverkar med kunskapsstöd.

The Culture Hub

The *Culture Hub* kan ses som en fristående fortsättning på projektet *Kultur och kulturarv i hållbar stadsutveckling* och bygger på en rad pilotstudier som genomförts inom ramarna för Mistra Urban Futures av en kärngrupp av partners under 2011-2017. Fokus har legat på att utforska vilka roller humaniora, konst och kultur har i hållbar stadsutveckling.

Huvudsyftet med *The Culture Hub* är att med stöd av Mistra Urban Futures bygga en hållbar plattform mellan Göteborgs Stad och Göteborgs universitet. Plattformen ska främja långsiktigt samarbete, lärande, metod- och teoriutveckling om kulturaktiviteter och kulturens roll i hållbar stadsutveckling, med särskilt fokus på utveckling och genomförande av KKA (kulturkonsekvensanalys).

Uttalade mål med *The Culture Hub* är att bredda antalet involverade aktörer till att även omfatta medlemmar från civilsamhället, fler institutioner från Göteborgs universitet och aktörer från Västra Götalandsregionen. Genom förankring med relevanta aktörer finns det god potential för *The Culture Hub* att göra betydande skillnad inom området. Projektstart i november 2017.

Värdering av ekosystemtjänster av urban grönska

Projektet *Värdering av ekosystemtjänster av urban grönska* pågick under 2013-2016 inom Mistra Urban Futures och involverade forskare från Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola, Sveriges lantbruksuniversitet och Högskolan i Gävle, samt tjänstepersoner från Göteborgs Stad och Trafikverket. I projektet utvecklades stegvis en metod för att identifiera och göra en samlad bedömning av ekosystemtjänster från grönska i staden. Under 2017 kommunicerades resultat från projektet, bland annat genom en film producerad av Mistra Urban Futures. Även en handbok för metoden har tagits fram, genom ett kommunikationsprojekt finansierat av Forskningsrådet Formas. Handboken *”Metod för bedömning och värdering av ekosystemtjänster i staden (VEKST)”* (Andersson-Sköld, Klingberg, Gunnarsson och Thorsson, 2018) finns att ladda ner på Mistra Urban Futures hemsida.

Komparativa projekt

En styrka med Mistra Urban Futures är det internationella samarbete som möjliggörs av centrets konstruktion med plattformar i olika länder. Under centrets fas 2 (2016 – 2019) ligger ett starkt fokus på ett antal komparativa projekt – eller snarare temaområden inom vilka olika projekt och aktiviteter är aktuella. Göteborgsplattformen är, med sina olika projekt, involverad i ett antal av dessa teman och några av dessa knyter också an till lokala projekt i Göteborg och Västra Götalandsregionen. I november 2017 (i samband med centrets internationella konferens i Kisumu, Kenya) genomfördes workshops kring dessa olika teman. Nedan presenteras några av dessa temaområden.

Implementing the New Urban Agenda and The Sustainable Development Goals: Comparative Urban Perspectives'

Bakgrunden för detta projekt är städernas tolkning, genomförande och engagemang i New Urban Agenda (NUA) samt FN:s globala mål för hållbar utveckling (SDG). Det bygger delvis på resultatet av ett pilotprojekt 2015, där de föreslagna målen och indikatorerna för FN:s mål 11 – som handlar om städer – jämfördes mot realiteterna i ett antal städer i Europa (inklusive Göteborg), Afrika och Asien. Resultat från detta projekt återfördes bland annat till FN och påverkade formulerandet av vissa av indikatorerna. Städer som hittills deltar i det fortsatta jämförelseprojektet är Kapstaden (Sydafrika), Sheffield (Storbritannien), Göteborg (Sverige), Kisumu (Kenya) samt nya partners i Shimla (Indien) och Buenos Aires (Argentina). (Se även under lokala projekt ovan).

Migration and Urban Development

Som beskrivits ovan pågår ett arbete med att utveckla området "*Migration and urban development*" inom Mistra Urban Futures, dels lokalt på GOLIP och i svensk samverkan med SKLIP, men också inom ramen för de komparativa temaområdena. Workshopen kring detta temaområde samlade deltagare från fyra plattformar: GOLIP, SKLIP, KLIP och SMLIP. Deltog gjorde även styrelseledamot Caroline Wanjiku Kihato. Workshopen var arrangerad av GOLIP/ SKLIP och leddes av SKLIP. Den mynnade ut i ett preciserat ramverk kring att planera för migration som ett translokalt fenomen. Ett antal frågeställningar preciserades och en plan för ett jämförande arbete mellan plattformarna togs fram.

Realising Just Cities

Mistra Urban Futures fas 2, 2016-2019, utgår ifrån forskningsstrategin "Realising Just Cities". Vad "rättvisa städer" innebär i olika kontexter och hur dessa kan uppnås är därför centrala frågor. Under 2016 genomfördes jämförande pilotstudier på de olika plattformarna som en förberedelse för konferensen Realising Just Cities i Göteborg. Studien i Göteborg resulterade i rapporten "*On justice, fairness and equity in Gothenburg*". För att ta hand om resultatet och lägga grunden för en gemensam begreppsförståelse på GOLIP genomfördes även ett internt rapportseminarium i november 2017.

På centerövergripande nivå gick projektet in i ett nytt skede under 2017. För att effektivisera arbetet har forskningen om rättvisa städer sammanfogats med centrumets arbete med "formative evaluation" (ett arbete med att värdera centrumets effekter i olika avseenden). Projektet syftar huvudsakligen till att besvara hur Mistra Urban Futures projekt inom och mellan plattformar kan bidra till förverkligandet av mer rättvisa städer. Under 2017 påbörjades planeringen av datainsamling under ledning av forskare vid CTLIP.

Transport and Urban Development

Transport and urban development är ett temaområde som initierades redan under den internationella konferensen i Göteborg 2016 och då som ett samarbete mellan projektet *Det urbana stationssamhället* och Mistra Urban Futures plattform i Kisumu. Under den internationella konferensen i Kisumu 2017 utvecklades prioriterade områden för samarbetet, där även plattformen i Kapstaden gick in i detsamma. De områden som identifierades som viktiga för parterna var: a) finansiering av kollektivtrafik i respektive stad, b) samverkan mellan olika nivåer av styrning, c) utmaningar och politiska riktningar gällande informell och formell kollektiv trafik i Kisumu och Kapstaden, d) transportorienterad stadsomvandling och e) indikatorer för planering av kollektivtrafik. Utifrån dessa utmaningar togs det fram en projektplan för hur samarbetet ska utvecklas under 2018 och 2019.

Cultural Heritage and the Just City

Kulturarv är en prioritet inom SDG-11, som en process som bidrar till utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Med utgångspunkt i det lokala projektet *The Culture Hub* är Göteborgsplattformen involverad i det komparativa projektet *Cultural Heritage and the Just City*.

GOLIP möjliggjorde för tre projektmedlemmar (en forskare och två praktiker) att delta i den internationella konferensen i Kisumu 2017. Baserad på en jämförande workshop som då ägde rum, påbörjades en projektutvecklingsprocess. Från GOLIP:s sida finns det framför allt intresse för att jämföra implementeringen av kulturplanering, -kartläggning och -konsekvensanalys mellan plattformarna. Det är särskilt relevant då ett liknade arbete som det som pågår inom kulturförvaltningen i Göteborg också äger rum i Kapstaden och ska påbörjas i Kisumu.

Participatory Cities

En aspekt av arbetet för rättvisa och inkluderande städer handlar om hur olika aktörer involveras eller kan involveras i planeringen och styrningen av stadsutvecklingen. I det komparativa temat Participatory Cities finns det möjligheter att sammanställa och jämföra erfarenheter från de olika plattformarna inom Mistra Urban Futures när det gäller detta område. Erfarenheter från Göteborgsplattformen som kommer att kunna bidra till detta tema är till exempel projektet *Impact of participation* och nätverket *GoCreate*. Även andra lokala projekt kan vara aktuella för att koppla samman med detta övergripande tema. Inom temat finns det också planer på att vidareutveckla en diskussion kring effekterna av Mistra Urban Futures lokala plattformar som sådana.

Neighbourhood Transformation and Development

Under 2017 initierades ett internationellt samarbete mellan plattformarna i Skåne (Malmö), Göteborg och Sheffield-Manchester runt temat *Neighbourhood transformation*. Alla tre städerna möter liknande problem vad gäller marginaliserade bostadsområden, där det råder en brist på tillgång till basalt serviceutbud och tillgänglighet till tryggt och billigt boende för människor med låga inkomster. Baserat på detta har man byggt upp en plan för kunskaps- och erfarenhetsutbyte städerna emellan. Utbytena och reflektionerna kommer att inriktas på bostadsmodeller som kombinerar hyresgästens befogenheter, överkomliga priser och tillgänglighet till exempelvis stadskärnorna. Arbetet kommer att stödjas genom en litteraturoversikt till stöd för kunskap om olika bostadsformer.

Forskningsforum Stadslandet

Forskningsforum Stadslandet ingår som en del i EU-projektet *Stadslandet* som ägs av Business Region Göteborg (BRG) med sju av Göteborgs Stads förvaltningar som partners och medfinansierare. Projektet finansieras till 40 procent av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) via Tillväxtverket.

Målgruppen för *Stadslandet* är främst små och medelstora företag, i syfte att stärka deras verksamhet inom grön innovation och affärsutveckling för en minskad klimatpåverkan som samtidigt kan bidra till förbättrad social och ekonomisk integration. De företag som primärt adresseras befinner sig inom värdekedjan för mat, ”från jord till bord”. Det handlar alltså om exempelvis matproducenter i olika led, logistikutförare och -samordnare samt distributörer, marknadsföring, kommunikation och IT, butiker och lokala marknader, restauranger, hotell och andra inom turistbranschen, återvinnings- och kunskapsföretag. *Stadslandet* är geografiskt fokuserat till de norra och nordöstra stadsdelarna i Göteborg där utvecklingsverksamhet i fyra lokala utvecklingsnav bedrivs.

Forskningsforumet utgörs av en forskare anställd på 30 procent av Göteborgsplattformen samt en person på deltid, anställd av BRG. Forumet utgör en koppling mellan projektet och forskarsamhället för att initiera och genomföra forskningsprojekt som ansluter till någon av *Stadslandet*s målsättningar. Forskningsforumet initierades våren 2017, men personalförändringar har inneburit fördröjningar i att etablera konkret verksamhet.

En ny forskningssamordnare började sin anställning på Göteborgsplattformen i september 2017. En andra forskningssamordnare från BRG ”mjukstartade” under senhösten 2017 för att börja på allvar i januari 2018.

Som direkt stöd till företag, entreprenörer och organisationer har kontakter etablerats med en rad institutioner i Göteborg med omnejd. I slutet av 2017 inleddes en grundläggande inventering av samtliga forskningsprojekt kopplade till *Stadslandet* samt en liknande inventering av samtliga aktiviteter i *Stadslandet*, inklusive deras behov av forskning. Inventeringarna samt en utvärdering av dessa fortsätter under våren 2018.

Forskningssamordnaren har inlett sitt arbete bland annat med att knyta kontakter med Mistra Urban Futures övriga forskningsplattformar och inlett samtal kring möjliga samarbeten, bland annat kring stadsnära odling. Båda samordnarna har deltagit vid en workshop i november kopplat till ett mer hållbart lokalt system för matförsörjning. Ett antal nya projekt med koppling till såväl *Stadslandet* som Mistra Urban Futures afrikanska plattformar är under uppstart; community-based tourism, gender relations, samt local food strategies for urban regions.

Forskningssamordnaren arbetar vidare som redaktör för en specialutgåva av den vetenskapliga tidskriften *“Bulletin of Geography. Socio-Economic Series”*, med ett flertal teman kopplade till *Stadslandet*s ämnesområden. Specialutgåvan, med tio artiklar, författade av experter inom sina respektive områden och granskade av ett 30-tal internationella forskare, kommer ut under våren 2018.

En referensgrupp av seniora forskare är under organisation som stöd till forskningsforumet i frågor som rör *Stadslandet*. Därutöver har en forskargrupp bestående av disputerade anställda vid Mistra Urban Futures bildats, där konceptuella frågor av relevans för *Stadslandet* kan diskuteras.

Som en del av samarbetet mellan Göteborgsplattformen och Mistra Urban Futures plattform i Sheffield – Manchester (SMLIP) kommer en forskningsansökan att lämnas in till Formas: *“Integration and the food issue: Local food strategies for urban regions as tools for achieving the Global Sustainability Goals and social sustainability – Comparison between the cities of Gothenburg, Sheffield/Manchester and Lyon”*. Ansökan leds av Institutionen för globala studier, GU, och Forskningsforumet. Även URBACT och Handelshögskolan vid Göteborgs universitet medverkar. *Stadslandet* kommer att utgöra fallstudie i Göteborg.

Forskningsforumet är tillgängligt som stöd för mastersstudenter som är intresserade av Stadslandets verksamhet. Uppslag för idéer till exjobb har presenterats vid Institutionen för Ekonomi och Samhälle (Göteborgs Universitet). En kontakt med *Reality Studio* vid Chalmers har också etablerats.

Forskningsforumet organiserade ett föredrag för 50 geografistudenter i Angered 8 december i samband med kursen ”*Geografiska dilemman och hållbar utveckling*”. En student på HDK skriver ett arbete med koppling till Stadslandet inom ramen design och affärsutveckling.

GOLIP-KLIP Collaboration

Mellan Mistra Urban Futures plattform i Kisumu (KLIP) och Göteborgsplattformen finns sedan 2012 ett särskilt etablerat samarbete. Inom ramen för detta samarbete har flera doktorandprojekt bedrivits. Under 2017 har två svenska doktorandprojekt drivits (planerade disputationer 2018). Det ena med inriktning på marknadsplatser, det andra med inriktning på eko-turism. Högre seminarier med svensk medverkan har också genomförts i Kisumu. Två post-doc-forskare i Kisumu har varit aktiva inom ramen för samarbetet och en person i Kisumu har disputerat under året. De tre sistnämnda med inriktning på eko-turism. Kisumu Frugal Innovation Hub har avslutats under 2017.

Inför de två sista åren i fas 2 har omfattande planeringsdiskussioner ägt rum i Mistra Urban Futures styrgrupp för samarbetet mellan de två plattformarna. Vid årsskiftet 2017/2018 landade dessa diskussioner i beslutet att inte rekrytera nya doktorander utan att i planeringen framåt huvudsakligen satsa på att dokumentera och analysera de erfarenheter som gjorts genom samarbetet mellan plattformarna i Kisumu och Göteborg.

Inför årsskiftet 2017/2018 rekryterades en forskningssamordnare för att koordinera samarbetet mellan GOLIP och KLIP. Detta är samma person som är forskningssamordnare för Forskningsforum Stadslandet, för att ta vara på möjligheter till synergieffekter mellan de två sammanhangen.

Nya teman och möjliga projekt

Flera diskussioner och processer kring nya teman har varit aktuella under 2017. Några av dessa är på väg att formaliseras i exempelvis projekt eller projektansökningar medan andra än så länge har lösare former.

Accessible Cities

Projektet *Accessible Cities* är uppbyggt kring ett etablerat partnerskap mellan Göteborgs Stad och Nelson Mandela Bay Municipality i Sydafrika. Under 2017 beslutades om ytterligare en projektfas för samarbete mellan de två städerna, finansierat av ICLD (Internationellt Centrum för Lokal Demokrati). Huvudprojektet startade under 2017, med en första projekträff i Sydafrika i oktober. Ett forskningssamarbete med Mistra Urban Futures började utvecklas, vilket kommer att stärkas under 2018.

Samarbetet med Mistra Urban Futures syftar till att säkerställa kunskapsutbyte mellan forskare och praktiker (tjänstepersoner och politiker) och bidra till forskningsbaserade rekommendationer med relevans för de båda städerna. Forskningen är tänkt att omfatta demokratiska, socio-ekonomiska, rumsliga och begreppsliga aspekter av tillgänglighet. Samarbetet kan också skapa möjligheter för att utveckla nätverket runt partnerskapet till att inkludera Malmö i Sverige och Kapstaden i Sydafrika genom Mistra Urban Futures internationella plattformar. Projektavtal skrivs i början 2018.

”BID”

BID står för Business Improved Districts och är en metod som involverar näringslivet i utvecklandet av specifika platser. Det finns ett behov av ökad kunskap kring olika aspekter av denna metod och här stödjer Mistra Urban Futures därför en ansökan till Formas från forskare vid Göteborgs universitet.

”Dela(d) stad 2.0”

Diskussioner har under 2017 förts med KTH och med Boverket om att bygga vidare på det tidigare Mistra Urban Futures-projektet *Dela(d) stad*. För att fördjupa diskussionen anordnades ett seminarium förlagt till Boverket i Karlskrona, där ett 15-tal representanter från Boverket deltog tillsammans med forskare från KTH och Chalmers samt representant från Mistra Urban Futures. Vid årsskiftet 2017/2018 är frågan fortsatt aktuell, men inga avtal eller överenskommelser finns ännu på plats.

Hållbar platsutveckling

Hållbar platsutveckling är ett strategiskt initiativ som utvecklats tillsammans med Västra Götalandsregionen och handlar om att ta fram en kunskapsöversikt över området ”platsutveckling”. Projektet är kopplat till projektet *Samverkan för regional serviceutveckling – hållbara platser*, där Tillväxtverket och Länsstyrelsen i Västra Götalands län är medfinansierare. Arbetet med att utveckla en plats sker utifrån ett helhetsperspektiv där man utgår från en modell som tar upp näringsliv/handel, attraktivitet/social trygghet, infrastruktur och offentlig service. Flera av de frågor som berör mindre orter är också aktuella för delar av större städer, där till exempel vissa förorter står inför utmaningar som liknar dem som mindre orter möter, till exempel i form av dåligt eller vikande utbud av samhällelig service, livsmedelsbutiker etc. Utifrån arbetet med projektet och andra regionala planerings- och utvecklingsprocesser har man identifierat ett behov av en kunskapsöversikt som tar upp forskning och kunskap om hur man kan utveckla platser och samhällen med denna typ av problematik. Kunskapsöversikten kommer att fokusera på att identifiera olika metoder och processer för att arbeta mer tvärvetenskapligt. Avtal skrivs i början av 2018.

Migration och hållbar stadsutveckling

Under året har temat Migration och urban utveckling utvecklats i samarbete med SKLIP, Centrum för Global Migration (CGM) vid Göteborgs Universitet och med Göteborgs Stad. Följande aktiviteter knutna till temat har genomförts:

- Samverkansmöte kring *migration och hållbar urban utveckling* med forskare vid Malmö universitet, Malmö 20 mars.
- *To plan for reception of asylum seekers and refugees: Comparative Perspectives*. Panel vid ICLEI-konferens i Bonn, 4-6 maj.
- Workshop kring *Migration och hållbar urban utveckling* med deltagare från Malmö, Göteborg och Uppsala. Göteborg 16 maj. Dagen mynnade bland annat ut i att ett nätverk kring migration och urban utveckling initierades.
- Seminarium, *Migration som pågående tillstånd – hur hanterar och planerar städer och samhällen för detta?* Almedalen 2 juli.

I samtliga aktiviteter har deltagarna kommit från såväl praktik som från akademi.

”Migrationens ojämna geografi”

Migrationens ojämna geografi är ett planerat forskningsprojekt som bygger på forskningsfrågor initialt formulerade i samband med den ovan beskrivna workshopen i Göteborg den 16 maj 2017. Dessa ledde till att forskare från Chalmers (K Grange, N Björling) formulerade en projektplan utifrån studier framtagna av VGR kring nyanländas flyttrörelser. Projektet formuleras som två delstudier där den första avser att fokusera på några mindre kommuner i Västra Götalandsregionen, och den andra på Göteborgs Stad. Ett fokus handlar om effekter av bosättningslagen. Projektet kommer att samfinansieras av Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen samt Mistra Urban Futures och representanter från dessa organisationer deltar i projektet.

Nationell samverkan kring innovationsplattformar – Antologi

Detta projekt bygger på nationell samordning mellan Innovationsplattformarna i Borås, Göteborg, Kiruna, Lund, Malmö och Stockholm som fått finansiering av Vinnova för 2016-2018. Forskare, kommun- och näringslivsrepresentanter i de sex städerna har identifierat behov av ett forskningsbaserat och tydligt kunskapsstöd i städernas urbana utveckling. Mistra Urban Futures bidrar genom att finansiera framtagandet av en antologi som ska ge olika perspektiv på innovation inom offentlig sektor i relation till hållbar stadsutveckling.

Under 2017 påbörjades en diskussion för att enas om några vägledande principer för antologin. Arbetet med antologin leds av en projektledare vid RISE med stöd av en redaktörsgrupp och kommer att pågå under 2018 och delar av 2019.

”Självbyggeri”.

”Självbyggeri” är en tentativ beteckning för ett samtal som handlar om möjligheter för olika grupper att själva kunna delta i byggandet av sina egna bostäder. Samtalet har involverat Familjebostäder (Gbg Stad), Centrum för boendets arkitektur (Chalmers), ArbVux⁴ (Gbg Stad). Här finns också kopplingar till ett Vinnova-projekt med samma tema som bedrivs i Tjörns kommun.

---

⁴ ArbVux står för Arbetsmarknads- och Vuxenutbildningsförvaltningen.

Nätverk

I samband med den framtidsverkstad som genomfördes i mars 2017 bestämdes att GOLIP skulle satsa på att utveckla ett antal nätverk på teman som är aktuella för flera av Mistra Urban Futures partnerorganisationer. Nätverken ger möjlighet att samlas kring komplexa problem relaterade till hållbar stadsutveckling (rättvisa, gröna och tillgängliga städer). Nätverken är tänkta att fungera som grogrund för nya kontaktytor, samarbeten, medskapande processer och projekt. I linje med Mistra Urban Futures grundkoncept deltar som regel personer med hemvist i olika organisationer i nätverken. Undantaget från denna regel är centrets äldsta och största nätverk, nämligen *Urban Futures Research Network* som är ett digitalt nätverk som samlar forskare med intresse för hållbar stadsutveckling.

Andra nätverk som initierats eller vidareutvecklats under året i syfte att främja lärande och kunskapsutveckling mellan forskning och praktik är:

- GoCreate
- Hållbar mobilitet
- Klimatsmart semester
- LärSUD
- Migration och hållbar stadsutveckling
- Urban Mat

GoCreate

GoCreate är ett nätverk av processledare som arbetar med medskapande metoder. Nätverkets syfte är att samla processledare i Västra Götalandsregionen som på olika sätt arbetar med frågor som rör hållbar stadsutveckling. Utgångspunkten för nätverket är att det är viktigt att de som är berörda av till exempel en förändring också måste involveras i alla processer och att lärandet över gränser kan fördjupas genom medvetna arbetssätt. Nätverket startades hösten 2017 och har återkommande träffar i Mistra Urban Futures lokaler för utvecklingsarbete kring lärande och metoder i processledning. Ett vidare syfte är att synliggöra denna kompetens samt att stärka medskapande arbetssätt och förhållningssätt. Nätverket samlar personer från både offentlig, privat och ideell verksamhet.

Hållbar urban mobilitet

Nätverket för *Hållbar urban mobilitet* samlar praktiker och forskare från flera organisationer, bland andra Göteborgs Stad, Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), Västra Götalandsregionen (VGR), Trafikverket, IVL Svenska miljöinstitutet och Chalmers. Syftet med nätverket är att dela information om pågående planeringsprocesser samt forskning, för att stärka samverkan och utveckla projektidéer. Nätverket koordineras som en aktivitet inom projektet Guiding Urban Transitions for Sustainability, GUTS.

Under 2017 valde nätverket att fokusera verksamheten på styrmedel för parkeringsfrågor som en ingång i bredare diskussioner om hållbar mobilitet i städer. Ett seminarium med lokala aktörer och forskare samt praktiker från Oslo och Malmö hölls 26/10 på temat "Hur långt kan man gå? - parkeringsplanering som verktyg för att uppnå attraktiva och hållbara städer". Nätverkets diskussioner ledde också fram till projektet "*Sänkt p-tal som drivkraft för attraktiv stadsbyggnad och hållbar mobilitet*" finansierat av Trafikverket och med IVL som huvudsaklig utförare.

Klimatsmart semester

Nätverket för klimatsmart semester startade 2015 och omfattar praktiker och forskare från Västsvenska turistrådet, Göteborg Stad, Chalmers och Göteborgs universitet. Syftet är att utbyta kunskap och information samt att initiera nya projekt. Nätverket koordineras som en aktivitet inom projektet *Guiding transformation for sustainability* (GUTS).

Under 2017 initierade nätverket sitt första större projekt. Det är ett kommunikationsprojekt som omfattar en digital plattform där det finns en klimatkalkylator för att beräkna klimatpåverkan från olika semesteralternativ, och en del med tips på klimatsmarta semesteralternativ. Lansering är planerad till april 2018.

LärSUD

Under hösten 2017 bildades *Nätverket för lärande om hållbara städer och regioner (Lär-SUD)*, som är ett nätverk av olika typer av lärare, pedagoger och akademiker som är intresserade av forskning om och fortbildning inom hållbar stadsutveckling. Nätverkets syfte är att bidra till tätare kontakter mellan lärare, pedagoger och forskare och att bidra till stärkt forskning och undervisning om hållbar stadsutveckling. *Lär-SUD* hade under hösten kick-off med UNESCO-professor Arjen Wahls som talade om socialt lärande och hållbar utveckling, och därefter presenterade GR sin nya lärarhandledning för stadsutveckling, *Västsverige växer*. Vid andra tillfället hölls en workshop för lärare, där grundskolelektor Ingela Bursjö gav exempel på hur man kan arbeta med stadsutvecklingsfrågor både i akademien och i skolans praktik. Vid workshopen diskuterades även vilka behov lärarna ser i sina verksamheter samt hur man kan använda kontakterna med varandra.

Migration och hållbar stadsutveckling

Nätverket uppstod som ett intresse från deltagarna i den heldag kring Migration och urban utveckling som ordnades i Göteborg i maj 2017 (se ovan). Nätverket har för avsikt att samlas två gånger om året kring olika aktuella frågeställningar. Kommande möte i maj 2018 kommer att handla om OECDs Migrationsrapport, i vilken Göteborgs Stad har medverkat, med fokus på dess urbana delar.

Urban mat

Nätverket *Urban mat* initierades under 2016 på initiativ av professor Gunilla Almered Olsson vid Institutionen för globala studier, Göteborgs universitet. Den ursprungliga tanken var att stödja arbetet med Göteborgs Stads livsmedelsstrategi. Under 2017 utvecklades nätverket med stöd av Mistra Urban Futures. Nätverket samlar forskare, tjänstepersoner, politiker och andra samhällsaktörer från ideell och privat sektor, med gemensamt intresse för urban mat och relaterade utmaningar i Göteborgsregionen.

Under 2017 har nätverket haft tre nätverksträffar och ett arbetsmöte för utveckling av ett forskningsprojekt. I december skickades även ett första nyhetsblad ut till nätverksdeltagarna. Under 2017 representerades nätverket även vid ett seminarium i Almedalen, vid USAR Conference i London och vid Mistra Urban Futures årliga internationella konferens (i Kisumu). Syftet var att bidra till kunskaps- och policyutveckling på nationell och internationell nivå i frågor som rör urban matsäkerhet och maträttvisa med koppling till FN:s hållbarhetsmål samt att synliggöra Mistra Urban Futures engagemang inom detta område.

Urban Futures Research Network

Nätverket kallas ibland även för *Forskarnätverket Urban Futures* och är ett nätverk för forskare inom hållbar stadsutveckling och urbana frågor vid högskolor, universitet och organisationer som är partners till Mistra Urban Futures. Nätverket är till för att forskare enkelt ska kunna söka och få kontakt med andra forskare för att till exempel skriva gemensamma ansökningar eller bjuda in till seminarier. Medlemmar får inbjudningar till aktiviteter, seminarier, utlysningar, uppdrag och tar också del av Mistra Urban Futures nyhetsbrev. Forskarnätverket är publikt vilket gör att alla intresserade enkelt kan få en överblick av de urbana kompetenserna via nätverkets webbplats.

Parter som söker forskare till olika typer av studier kan också genom detta nätverk, med hjälp av Mistra Urban Futures snabbt nå ut till en stor grupp forskare istället för att söka via redan kända kontakter.

Urban Futures Research School

Som svar på dagens och framtidens urbana utmaningar har GOLIP startat en forskarskola som bygger på transdisciplinarity och medskapande. Forskarskolan har som mål att i nära samspel mellan forskare från olika ämnesområden och discipliner arbeta utifrån Mistra Urban Futures forskningsagenda; att förverkliga rättvisa städer. Forskarskolan strävar efter att skapa en forskningsmiljö som främjar samverkan, därför är den öppen både för doktorander och för dem som arbetar med frågorna inom exempelvis offentlig förvaltning eller näringsliv. Forskarskolan omfattar inledningsvis de doktorander som redan är knutna till Göteborgsplattformen och bygger på erfarenheter från tidigare doktorander vid centret (nationella såväl som internationella). Forskarskolan ger sedan hösten 2017 terminslånga kurser (7,5hp) för doktorander och praktiker, om medskapande av kunskap i transdisciplinär forskning.

Den första doktorandkursen, *Co-producing knowledge in transdisciplinary research – From practice to theory*, gavs under höstterminen 2017. Kursen hade 40 sökande och ett intag gjordes med 23 deltagare varav hälften från universiteten (Göteborg, Stockholm, Lund, Karlskrona) och hälften från offentlig och privat sektor (Göteborg och Stockholm). Gruppen var disciplinärt blandad med deltagare från humanekologi, pedagogik, arkitektur, landskapsarkitektur, design, sociologi, industriell ekologi, medicinsk vetenskap, miljövetenskap och statsvetenskap. Dessutom fanns i gruppen en internationell spridning med i Sverige boende deltagare, med ursprung i USA, Rumänien, Etiopien, Kanada och Holland. Undervisningsspråket var således engelska.

Kursen var strukturerad kring två längre workshops med fokus på två metoder för co-production dvs. *Explorativa scenarios* med Karl Hallding från Stockholm Environment Institute, och *The Integral Process for Complex Issues (TIP)*, med forskare Pia Andersson från Göteborgs universitet. Deltagarna fick sedan praktiskt studera strategidokument framtagna av Göteborgs Stad, dels om jämlikhet, dels om klimat. Vidare introducerades deltagarna i begrepp och aktuella fenomen, som urban rättvisa, reflekterande praktik, systemtänkande och systemteori, deliberativa metoder, FNs hållbarhetsmål (SDGs). Detta utifrån föreläsningar av såväl akademiker, praktiker från offentlig sektor, samt av projektledare för tidigare Mistra Urban Futures-initierade projekt med relevans för kursens övergripande fokus. Kursen innehöll ett vetenskapligt läsmaterial kring ovan nämnda företeelser och fokus, samt kring transdisciplinära angreppssätt. En viktig del av kursens pedagogik bestod också i det transdisciplinära samtal och erfarenhetsutbyte som uppstod mellan deltagarna själva. Avslutande individuella examinationsuppgift var att skriftligt jämföra några av de angreppssätt som deltagarna tillgodogjort sig antingen genom litteraturstudier eller genom kursens workshops eller föreläsningar.

Vid den utvärdering som gjordes framgick tydligt att såväl de kursdeltagare som kom från universiteten som de som kom från offentlig eller privat sektor uppskattade just det möte som uppstod i kursen. "Praktikerna" uppskattade att få fördjupade teoretiska perspektiv på frågor som de möter i sin yrkesutövning, medan doktoranderna uppskattade att få praktiska perspektiv på de teorier och vetenskapliga perspektiv de annars arbetar med. Ett stort antal kursdeltagare anmälde sig också till den påföljande kurs som ges våren 2018. En notering som gjordes var att medan doktoranderna uppskattade kurslitteraturen mycket uttryckte "praktikerna" frustration över att inte riktigt hinna med att tillgodogöra sig denna i tillräcklig omfattning.

Mistra Urban Futures doktorander som disputerat under året

Anna Maria Orru vid Department of Architecture and Civil Engineering, Chalmers, disputerade 7/12, 2017, med avhandlingen *Wild Poetics*. Studien undersöker metoder utifrån praktiker kring urban odling och andra sätt att iscensätta natur inom staden, vilka stärker en mer direkt relation till vad som skulle kunna vara urban natur. Alternativa praktiker och handlingsutrymmen kan bereda väg för ett annat ekologiskt mindset, vilket inte har samma förlamande verkan som diskursen kring the Antropocen, utan snarare bidrar till att skapa en djupare relation till det urbana rummet.

Isabel Ordoñez Pisaro, Dept of Product and Production Development, University of Gothenburg, disputerade 27/1, 2017, med avhandlingen *Designing out Waste: Exploring Barriers for Material*

Recirculation, som belyser vilka samhällsliga hinder det finns för materiell-recirkulation och vilka insatser som behövs för att styrka ett möjliggörande av större materiell återvinning. Arbetet inkluderar två perspektiv – sortering av avfall och design av avfall.

Event

För att sprida och utveckla kunskap om hållbar stadsutveckling och skapa tillfällen att mötas och ”nätverka” erbjuder Mistra Urban Futures ett flertal event. Under 2017 har Göteborgsplattformens event lockat ca 2000 deltagare.

Mistra Urban Futures eventserier

Urban Lunch-time är en föreläsning och nätverkslunch för att lyfta olika perspektiv på hållbar stadsutveckling. Ofta presenteras resultat av Mistra Urban Futures projekt. Ca 400 personer har deltagit vid sex tillfällen under 2017. Ämnen som avhandlats är:

- *FUNKTEK – om kultur och tillgänglighet.* Hur kan människor med funktionsvariationer ta del av och medverka i kulturen och i staden?
- *Urbana utmaningar och sociala innovationer i Europa* från projektet SEiSMiC Social Engagement in Science, Mutual learning in Cities.
- *Designing out waste - exploring barriers for material recirculation.* Presentation av en av Mistra Urban Futures doktorander om att vi bör starta redan i designstadiet för att minska på avfallsmängden.
- *Kultur och kulturarv* Vilken roll spelar kultur och kulturarv i stadsutvecklingsprocessen i Göteborg idag och vilken roll ska den spela i den hållbara staden i framtiden?
- *Adapting and implementing the Sustainable Development Goals at the city level.* Mistra Urban Futures lead researcher presenterade hur städer tar emot och ger input till FN:s globala hållbarhetsmål.
- *Migration och urbanisering.* Hur har migration och urbanisering sett ut historiskt och vad har vi att vänta i framtiden?

Urban Research inleds med en introducerande föreläsning av utomstående forskare om ett specifikt ämne. Därefter deltar alla i en diskussion om olika frågeställningar och delar kunskap. Fem tillfällen har ägt rum 2017 med ca 350 deltagare. Rubriker till de olika tillfällena har varit:

- *Slumification - Underperforming local areas. Short-sightedness and unsustainability. Is BID the tool we have been waiting for?* Representanter från Gamlestaden i Göteborg, Newcastle i Storbritannien och Hamburg i Tyskland, tog upp exempel på BID som sedan diskuterades.
- *Social hållbarhet i samhällsplanering – vad vet vi och vad behöver vi veta?* Kunskapsöversikt över aktuell forskning och exempel på hur sociala aspekter kan integreras i samhällsplanering och överbrygga kunskapsgap inom forskning och praktik.
- *Sustainable lifestyles – evaluating municipal initiatives.* Diskussion om vilka hjälpmedel och verktyg som finns för utvärdering av människors val som påverkar hållbarheten i vardagen.
- *När kommunerna sätter forskningsagendan.* Ett seminarium om samverkan mellan akademi och kommun i Malmöregionen.
- *Urban – rural regions in balance?* Diskussion om den urbana – rurala relationen och relationen mellan kommunal och regional planering och olika perspektiv på utmaningar av regional obalans med exempel från Danmark.

Urban Lecture är en fördjupande lunchföreläsning med en internationellt känd forskare som talar på temat hållbar stadsutveckling. I februari presenterade professor John Black från University of New South Wales, *Sustainable Cities – Case Studies of Accessibility, Green Infrastructure and Equity*. Eventet var ett samarbete med Urban Freight Platform och drygt 70 personer deltog.

Mellanrum är en kvällsföreläsning som hålls sista onsdagen i månaden på Göteborgs Stadsmuseum med efterföljande diskussion med publiken om hållbar stadsutveckling med det sociala i fokus.

Mellanrum har arrangerats 90 gånger och görs i samarbete med Göteborgs universitet, Chalmers arkitektur och samhällsbyggnadsteknik, GR, Göteborgs Stad S2020 och Göteborgs Stadsmuseum. Under nio tillfällen 2017 har totalt ca 650 personer deltagit.

- *Nöden har också lagar*, om bostadsmarknaden för utsatta grupper.
- *Grönt för alla*, hur jobbar Göteborgs Stad för att tillgängliggöra gröna offentliga rum för alla?
- *Cyklern som möjliggörare*, initiativ som lyfter cykelns roll att skapa en integrerad och jämlik stad.
- *Urbana allmänningar*, tillgångar som förvaltas gemensamt – hur påverkar de sättet att leva i och forma staden?
- *Vandringar och sittningar i staden*, att inkludera alla i staden med olika metoder.
- *Moderna Göteborg*, ”boksläpp” av boken om efterkrigstidens moderna bebyggelse med kulturhistoriskt värde i Göteborg.
- *Higab och ateljéfrågan*, samtal om billiga lokaler som blivit dyra och tränger undan ett levande kulturliv.
- *Medskapande på riktigt – hur då? Exempel på hur man vid stora samhällsförändringar skapar tillit mellan civilsamhälle och offentlig sektor och använder allas gemensamma krafter.*
- *Rivning och förstörelse av gamla hus och miljöer*, diskussion med forskare, politiker och konstutövare kring målkonflikten ökad exploatering och rivning av kulturmiljöer.

Övriga event

Mistra Urban Futures **Göteborgskonferens** hölls på Världskulturmuseet den 5 oktober och var fullsatt med ca 170 personer. Syftet var att inspirera och vrida på invanda tankar och idéer om hållbar stadsutveckling, bidra till nya perspektiv och ge inspiration inom rättvisa, gröna och tillgängliga städer samt visa på vad Mistra Urban Futures åstadkommit under åren.

Göteborgsplattformen har också deltagit i sammanhang arrangerade av andra aktörer. Under **Vetenskapsfestivalen** med två föreläsningar; *Medskapande på riktigt – hur då?* och *Vägen till den rättvisa staden*. I **Almedalen** deltog centret med fyra seminarier. På Västsvenska Arenan genomfördes seminariet *Migration som pågående tillstånd – hur hanterar och planerar städer och samhällen för detta?* och *How can global sustainable goals add value to local sustainability work?* Tillsammans med WWF arrangerades *One Planet Cities - Städer tar täten för en klimatsäker och hållbar framtid*. Mistra Urban Futures deltog även i en panel i ett seminarium arrangerat av Hyresgästföreningens Riksförbund och Riksidrottsförbundet *Finns det plats att leva? Civilsamhällets roll i bostadsområdet*.

I samband med **Gothenburg Award for Sustainable Development** arrangerade Mistra Urban Futures, SDSN Northern Europe och GAME en *Failure Lunch - om misslyckade dialoger i stadsutvecklingen* med årets pristagare och föreläsare från Göteborgs Stad. Mistra Urban Futures bjöd också på två Kunskapsdialoger under **Plattformsdagarna – ny politik för levande städer – hur vill du bidra?** i Göteborg i december; *Rättvis stad: Stadsbyggande för mer jämlika livsvillkor?* och *Varför har kulturen en roll i stadsutvecklingen?*

2017 års **Annual Lecture** hölls på Chalmers på World Cities Day som infaller den 31 oktober. *A global agenda for the urban age* var rubriken då Maruxa Cardama, Special advisor på Cities Alliance i Brussels föreläste om vilka urbana initiativ som påverkar och kommer göra skillnad i städer världen över tillsammans med Katarina Gårdfeldt, vd på GMV som talade om Chalmers och Göteborgs Universitets roll.

Mistra Urban Futures årliga internationella konferens - **Realising Just Cities – Learning Through Comparison** hölls den 13-15 november på den lokala plattformen i Kisumu i Kenya. Konferensen hade 130 deltagare varav 23 personer var knutna till Göteborgsplattformen. Under de tre dagarna fick deltagarna förutom konferensen, delta i studiebesök kopplade till projekten och delta i workshops kring

Komparativa projekt såsom migration, transport, mat, sopor, deltagande städer och FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Kommunikation

Under 2017 låg fokus på att kommunicera Göteborgsplattformens erbjudande på ett mer utvecklat sätt. Kommunikatörsnätverket engagerades på nytt och webben utvecklades till att bli responsiv samtidigt som en hel del nya funktioner med fokus på interaktivitet och sökbarhet föll på plats. Berättelser om ”nytta” började växa fram i samarbete med en kommunikationsbyrå, se nedan. Det togs även ett grepp kring presskommunikationen i stort och en ny mediepolicy för centrumet som helhet beslutades.

Sex nyhetsbrev skickades ut till närmare 1800 prenumeranter, antalet följare på Twitter ökade sakta men säkert under året med tydligt engagemang i anslutning till olika event, exempelvis Almedalensveckan. Under 2017 togs även beslut att utöka satsningen på sociala medier och även etablera sidor på Facebook och LinkedIn. Mistra Urban Futures grafiska profil uppdaterades och det nya manéret stod klart i början på året, men ett tydligare fokus på människorna i staden.

Den 31 mars 2017 deltog Mistra Urban Futures med en debattartikel i GöteborgsPosten. Artikeln fokuserade på målkonflikter och på behovet av att arbeta kunskapsbaserat för att kunna möta dagens och morgondagens komplexa utmaningar.

16 filmer producerades under året, framförallt i form av dokumentation från olika event men även kortare intervjuer och för att uppmärksamma olika resultat.

Ett stort kommunikationsarbete genomfördes för att lansera forskarskolan, både i form av att utveckla en kommunikationsplan men även för att skapa intresse genom olika nyheter och framförallt i samband med annonseringen av höstterminens kurs. De olika parterna och dess kommunikatörer bidrog till att söktrycket blev stort, med cirka 40 sökande till 20 platser.

Kommunikatörsnätverk

Ett nätverk av kommunikatörer, från Göteborgskonsortiet och associerade parter, etablerades 2015. Under vårens framtidsverkstad blev det tydligt att nätverket behövde engageras på nytt. Syftet med nätverket är att bättre nå ut med Göteborgsplattformens resultat, värde och nytta hos de olika parterna. I september hade nätverket en första träff med temat ”*Hållbarhetskommunikation – hur blir det inte Greenwashing?*” Det var en inspirerande träff med en föreläsning av Stefan Kraft från Gullers Grupp. Tanken är att nätverket ska träffas två gånger per år. Det går redan att konstatera att nyheter från Mistra Urban Futures når ut bättre i organisationerna. De många sökande till forskarskolan är ett exempel på lyckat samarbete inom nätverket.

”Outcome och impact stories”

Behovet av att tydligare kommunicera vilken nytta Göteborgsplattformen och dess olika projekt bidrar till blev tydligt dels i intervjuerna i början av året med konsortierådets medlemmar, dels under arbetet med förtydligandet av vad plattformen erbjuder. Av den anledningen engagerades journalister från Beckman Media AB för att gå tillbaka till tidigare projektdeltagare i de offentliga organisationerna och intervjua dessa om erfarenheter av projekten och vad dessa lett till. Arbetet inleddes hösten 2017 då deltagare i fem projekt intervjuades.⁵ Intervjuerna sammanställs i kortare artiklar som i vissa fall kompletteras med korta filmer. Beskrivningarna om vad projekten bidragit till kommer sedan att spridas i olika kommunikationskanaler, bland annat i sociala medier. Uppdraget förväntas vara klart februari 2018, med möjlighet till intervjuer med ytterligare projekt.

Göteborgsplattformens ”erbjudande”

---

⁵ KAIROS, Det urbana stationssamhället, Älvstaden, Kultur och kulturarv samt WISE

Under vårens framtidsverkstad konstaterades ett behov av att tydligare kommunicera vad Göteborgsplattformen kan erbjuda. En arbetsgrupp formerades för att arbeta fram en presentation som ska kunna användas i olika sammanhang. Arbetet med presentationen föranledde också en rad fördjupade diskussioner om verksamhetens innehåll, olika parter förväntningar och uppfattningar om plattformen och kom på detta sätt att starkt bidra till samtalet om plattformens roll och identitet. Ett förslag arbetades fram under våren och var på "remiss" i både samordnargruppen och konsortierådet. En färdig presentation användes för första gången på göteborgskonferensen i oktober och har sedan utgjort bas för anpassade presentationer i ytterligare sammanhang. Kortfattat kommuniceras budskapet att plattformen är en öppen arena som erbjuder projekt och projektutveckling, olika tematiska nätverk, en öppen forskarskola och en rad olika event. Erbjudandet konkretiseras sedan med olika exempel på plattformen verksamhet i olika projekt och aktiviteter.

Ny webbstruktur

Mycket resurser lades under året på att förbättra användarupplevelsen på Mistra Urban Futures webb. Fler och fler människor använder idag telefonen för att söka information på nätet och för att kunna leva upp till denna efterfrågan gjordes en insats för att etablera en responsiv design. Med den nya responsiva designen erbjuds nu en användarupplevelse som inte är beroende av om man surfar på en dator eller en telefon.

Stort fokus låg även på att vidareutveckla några av de befintliga funktionerna på webben. Stora ansträngningar gjordes för att utveckla sökmotorn till att fungera mer som de sökmotorer människor är vana att använda, där man till exempel kan välja att sortera resultat efter nyckelord eller innehållstyp. Ett annat område som fokuserades var att säkerställa att publikationsdatabasen kunde leverera relevanta artiklar, böcker och andra publikationer från Mistra Urban Futures. Med en ständigt växande databas innehållande nästan 600 publikationer är det viktigt att som besökare på ett enkelt sätt kunna hitta den information man letar efter, med hjälp av sökverktyg och olika filtreringsmöjligheter. Dessa två utvecklingsområden är nu realiserade på webben och erbjuder en klar förbättring i hur centrets forskning och kunskap synliggörs.

Fler nya funktioner som kommit på plats under året för att hjälpa besökaren att hitta rätt information är ett personbibliotek med alla projektmedlemmar och personal från Mistra Urbans Futures plattformar och sekretariat, ett nytt sätt att kunna sortera och presentera centrets projekt och ett sätt att visa relaterat innehåll beroende på vad man tittar på.

Mistra Urban Futures är ett internationellt forsknings- och kunskapscentrum som arbetar med hållbar stadsutveckling, en av dagens viktigaste samhällsutmaningar. Alla projekt som genomförs drivs tillsammans av praktiker och forskare med målet att förverkliga den rättvisa, gröna och tillgängliga staden.

Vi är verksamma på sex platser i världen: Göteborg, Skåne, Stockholm, Kapstaden, Kisumu och Sheffield-Manchester.

Centrumet finansieras av Mistra - Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Sida och ett konsortium bestående av Chalmers, Göteborgs universitet, IVL Svenska Miljöinstitutet, Göteborgs stad, Göteborgsregionens kommunalförbund, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Västra Götalandsregionen.

www.mistraurbanfutures.org

@UrbanFutures_SE

@MistraUrbanFuturesSE

KONSORTIUM: CHALMERS | GÖTEBORGS STAD | GÖTEBORGS UNIVERSITET | GÖTEBORGSREGIONENS KOMMUNALFÖRBUND (GR) | IVL SVENSKA MILJÖINSTITUTET
LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALANDS LÄN | VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

ASSOCIERADE PARTER: RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN | TRAFIKVERKET

FINANSIÄRER: MISTRA - STIFTELSEN FÖR MILJÖSTRATEGISK FORSKNING | SIDA - STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE